

Zbirka medijskih objav
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI,
24. 11. 2012 do
27. 11. 2012

Število objav: 8
Tiskani mediji: 3
Splet: 5
Radijske postaje: 0
Televizijske postaje: 0
Teletekst: 0

Spremljane teme:
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti
Priznanja JSKD

Seznam objav v zbirki:

	Naslov	Kraški šopek prijetno dehti		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Primorske.si (WEB); 0		
	Rubrika / Datum	Ostalo, 24. 11. 2012		
Stran v zbirki 4	Avtor	Merljak Ivan		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Nagrada občinstva komediji Zbeži od žene		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Delo.si (WEB); 230086		
	Rubrika / Datum	Kultura, 26. 11. 2012		
Stran v zbirki 8	Avtor	S.Pe.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	FOTO: Jesensko tihožitje izpod rok amaterskih likovnikov na ogled v Sv. Juriju		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Pomurec.com (WEB); 0		
	Rubrika / Datum	Ostalo, 26. 11. 2012		
Stran v zbirki 10	Avtor	Vrbnjak Marina		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	O Pribcu brez Pribca		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Primorske.si (WEB); 0		
	Rubrika / Datum	Ostalo, 26. 11. 2012		
Stran v zbirki 16	Avtor	Šajn Tomo		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Končana jubilejna Novačanova srečanja		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Novi tednik Celje; 47000	Stran: 8	Površina: 419 cm2
	Rubrika / Datum	Kultura, 27. 11. 2012		
Stran v zbirki 18	Avtor	Š. O.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Kritično do nasvetov		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Vecer.com (WEB); 0		
	Rubrika / Datum	Tiskane izdaje, 27. 11. 2012		
Stran v zbirki 20	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Novačanu v slovo, pravljicam v pozdrav		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Večer; 127000	Stran: 18	Površina: 106 cm2
	Rubrika / Datum	Celjsko, 27. 11. 2012		
Stran v zbirki 22	Avtor	M. P. I.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Priznanja JSKD		

	Naslov	Kritično do nasvetov		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Večer; 127000	Stran: 20	Površina: 269 cm2
	Rubrika / Datum	Koroška, 27. 11. 2012		
Stran v zbirki 23	Avtor	Potočnik Karen		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

sobota, 24. november 2012

Kraški šopek prijetno dehti

V življenju sem slišal že veliko besed o enotnem slovenskem kulturnem prostoru pa o tem, kako so padle meje in so ostale le še tiste v naših glavah. Tudi to, da smo vsi del istega naroda, čeprav imamo različno usodo ter različnega gospoda in birača nad seboj. Bolj malo pa je bilo konkretnih dejanj. Potem sem naletel na društvo Kraški šopek.

Godci s tradicionalnimi glasbili - ob harmoniki vidimo škap - dajejo takt plesalkam

Foto: IVAN MERLJAK

Odločil sem se, da si društvo ogledam od blizu, in odšel v Sežano. Tam sem odkril, da je Kraški šopek trdno povezan, vedno svež in dehteč ter v živih barvah slovenske zastave.

"Naš šopek povezuje rožice, ki so s celotnega Krasa, tako slovenskega kot italijanskega," hudomušno pove **Miranda Novak**, podpredsednica kulturnega društva Kraški šopek. Prav ona s svojo energijo močno povezuje narodno čuteče z obeh strani meje, ki je sredi prejšnjega stoletja tako boleče zarezala med Kraševce. *"Najprej smo se začele zbirati kraške žene in si zašile prve štiri kraške noše. Nato smo se tudi formalno povezale v društvo in privabile nove člane. Naš šopek je kar hitro rasel."*

Sestavljanje mozaika

Društvo Kraški šopek deluje od leta 2006, a je že na bleščečem začetku doživelo uspeh in želo navdušenje na obeh straneh meje.

"Spomnim se, kako smo na Fernetičih Kraševci, Slovenci z obeh strani meje, tudi člani našega društva, 21. decembra 2007 ob vstopu v šengensko območje skupaj praznovali padec meje, ki nas je delila vse od konca druge svetovne vojne. Tedaj sem vedela, da smo na pravi poti," se spominja Miranda Novak.

V društvu so zbrani ljudje od Doline do Trsta, od Medje vasi do Komenskega Krasa, Nabrežine in Sesljana, od Sežane do Štorij na Krasu, skratka s celega Krasa.

"Ko smo se začeli zbirati, sem bila presenečena, da naši rojaki v Italiji še bolj zavzeto gojijo svojo kulturo, nošo, glasbo kot mi tu," nadaljuje Novakova, ki ne skriva ponosa, da so se z leti razvili v kulturno društvo v najširšem pomenu besede. Imajo več sekcij, od odraslih do otroških, od pevskih do folklornih in godbenih. Ženske so že zaradi noše začele prve po kraških vaseh aktivno zbirati narodno blago, običaje, noše, pesmi in plese. In marsikaj so že tudi rešile pozabe. Kraška narodna noša pa je vidno zunanje znamenje tega, kar člani Kraškega šopka počnejo in predvsem čutijo v srcu - ohranjanja slovenske kulturne identitete.

Predsednica društva Kraški šopek **Neda Lah** je bila med najbolj zavzetimi, če ne kar najbolj zavzeta za hojo po kraških vaseh in zbiranje ostankov narodnih noš. Pri starejših ženskah, ki so še pomnile stare čase, je iskala primerke noš, da bi bile v njih kar najbolj izvirne. *"Veliko tega blaga se pri nas ni ohranilo, več smo našli na italijanskem delu Krasa,"* je povedala. Zbirali in zapisovali so tudi ljudske pesmi in se jih učili peti, saj not ni bilo in so se morali napevov pač učiti od starih pevk, ki so še poznale melodijo in besedila.

Čim več svile, tem več ugleda

O kraški noši je Neda Lah povedala: *"To je madrijanska noša živih barv z veliko svile in bogato nabranim krilom. No, nekatere žene so včasih imele celo več kril. Bolj kot so bile premožne, več kril so imele. Povrhu je bilo krilo z lajpkom, zgoraj pa srajca, oplečnik ji rečemo mi, na glavi pa prav tako bogato šivana ruta ali peča s picami oziroma čipkami."* Na ramenih so imele Kraševke naramno ruto, ki je bila iz bombaža, spredaj pa predpasnik in pas. *"Vse je bilo ročno izdelano in vezeno, na pasu so imele izvezen tudi ledih, torej dekliško ime in priimek."*

Krilo, predpasnik in pas so bili iz svile. V Trst so v 19. in v 20. stoletju pogosto prihajale ladje s svilo iz Indije in drugih krajev daljne Azije. In Kraševke so pogosto prav čakale, da so se ladje zasedrale, in so kot prve imele največ izbire. Ker pa je bila svila draga in denarja malo, so marsikdaj spodnje dele in predpasnik izdelale iz drugih materialov. Toda, več kot je ženska imela svile na sebi, bolj je bila ponosna in - bogata. No, kraška noša, ki jo nosijo članice Kraškega šopka, je slovesna noša, zakmašna, praznična, za poroke in druge slovesnosti in zborovanja. Vsakdanja je bila bolj preprosta in delovno funkcionalna.

"Tudi moški imajo svojo nošo. Res pa je, da je ta bolj preprosta," je pojasnila Lahova. Za moško nošo so značilni hlače na tri četrt, kakršnih danes ne bi nihče več oblekel, bela srajca in suknjič z velikimi svetlečimi gumbi, pod njim pa pisan telovnik. Obleka je v osnovi črna, redkeje temno rjava, vedno pa izrazito temna in z rdečim ovratnikom in obrobi okrog žepov, rokavov in s prav tako živo črto na šivu temnih hlač. *"Vsak pravi Kraševac je imel tudi rumeno ruto okrog vratu in temen širokokrajni klobuk na glavi."*

Pod Avstrijo so take noše nosili vsi, tudi vojaki, pove Neda Lah. Miranda Novak pa jo spomni, da je pri opisu ženskih noš pozabila na najpomembnejše, na kraški šopek, po katerem je njihovo društvo pravzaprav dobilo ime. Ta je bil obvezno tribarven in sicer v barvah slovenske zastave z obveznim roženkravtom oziroma rožmarinom. Ta je bil tam, da so ženske in dekleta lepo dišale, ko so plesale. *"Malce so ga pomencale, da je zadišal, in so tako osvajale svoje plesalce,"* ve povedati Lahova.

Noša kot izraz identitete

Kraško moško nošo ima tudi godbenik, kontrabasist **Ivan Bortolatto**. Tako z velikimi svetlečimi gumbi in širokim temnim klobukom. *"Naš harmonikar ima frkingeš iz zajčje kože, to je kot nekakšna kučma, ki je uporabna z obeh strani, za mraz in burjo. Pošalil se je, da so naleteli na samega Valvasorja, ko so iskali značilnosti noše,"* pove o temeljnih raziskovanjih noš, ki so jih opravili v društvu. V Valvasorju so prebrali, da so Kraševci temni in grobi, Kraševke pa nežne in svetlopolte lepoticice. *"Danes se je očitno to obrnilo, moški smo nežni, ženske pa temne polti ..."* se pošali Bartolatto. Miranda Novak pa opozori, da so v ženskih nošah že od nekdaj imeli vezene simbole, ki so vsem pripovedovali o dekletu in ženi, ki jih je nosila. Tako so na primer vezle školjke ali hrastovo listje, žitne klase ali grozde refoška, iz katerega na Krasu nastane teran.

Za Slovence na Krasu je bila noša skozi zgodovino zelo pomembna. Prav z njo so v večnacionalnem Trstu poudarjali svojo nacionalno pripadnost in slovensko identiteto. Zato se je v samem Trstu in njegovem zaledju kraška noša najdlje ohranila. Nosili so jo celo še po drugi svetovni vojni. A čas je vendarle naredil svoje.

"Moja mama je izhajala iz zamejske vasi Briščiki, poročila pa se je v Kreplje blizu Dutovelj, in to v kraški noši. Med drugo svetovno vojno pa je svojo nošo takoj skrila v - kurnik," pravi Neda Lah. Nejeverno jo pogledam, zato pojasni, da je s tem obvarovala svoj simbol narodne pripadnosti pred fašisti, še zlasti salojskimi, ki so vdiral v kraške vasi in se znašali nad slovenskimi simboli in ljudmi. Njihova družina je bila sumljiva in na udaru, ker je bil oče partizan in so ga večkrat iskali tudi na domu.

Tradicija že prehaja na mlade

Močan steber društva Kraški šopek sestavljajo poleg pevk in folkloristov tudi godbeniki. Na tem področju pa držijo vajeti v rokah moški člani društva, pove Bortolatto in se pohvali, da igra na dva basa, na škaf bas in na navaden kontrabas z lokom. *"A je škaf bas bolj uporaben za naše namene in smo po njem kot skupina tudi najbolj prepoznavni. Iz njega lahko izvlečem pet različnih tonov, kar je dovolj za tiste akorde, ki jih uporabljamo. Ponavadi so to štirje duri in pri vsakem so trije toni glavni. Včasih me je kar sram, da me bolj občudujejo kot našega violinista, mojstra Darija Berginca,"* pove in pojasni, da z levico napenja špago in tako iz škafa izvablja ton različne višine. Ni težko, a prvi pogoj je, da zna skladbo na pamet. *"Tudi naša harmonika je prav posebna. Igra jo Rado Andolšek iz Frlugov iznad Trsta; base ima od frajtonarice, spredaj pa je klavirska, zato je zvok prav poseben."* Pri Kraškem šopku igrajo različne skladbe, vse pa so kraška dediščina, lokalne, iz Trsta in kraškega zaledja, ljudske, največ pa jih je nastalo med obema vojnama. Marsikatera pa je tudi starejša, še iz časov, ko je bil Trst še pod monarhijo.

Pevke Kraškega šopka prepevajo stare kraške ljudske pesmi, ki so zelo različne po vsebini, od ljubezenskih do hudomušnih, kakršna je na primer o stari Špeli, ki je molila za ženina, in seveda do cerkvenih. Zborček šteje 12 žensk z obeh strani meje, umetniški vodja pa je **Katarina Šetinc**.

"Imamo pa tudi Bubce s Krasa," pove Miranda Novak in pojasni, da so to pravzaprav še otroci, šolarji, prav tako z obeh strani meje, in nanje postopno prenašajo svoje znanje ljudskega petja, plesov, narodnih običajev in otroških iger. Društvo ima formalni sedež v Sežani, in tamkajšnja občina jim tudi finančno pomaga in jim gre na roko, če kaj potrebujejo.

Ob podpori Javnega sklada za kulturne dejavnosti so sešili dve otroški noši, kar je prvi korak do tega, da bodo tudi mladi folkloristi oblečeni v kraške noše. Čeprav Kraški šopek deluje šele dobrih šest let, se lahko pohvali s številnimi nastopi tudi v tujini. Nastopali so že v Londonu, Parizu, Lionu, na Dunaju, večkrat v Montbrisonu v Franciji, s katerim je pobratena občina Sežana, in velikokrat v Italiji in Sloveniji.

"V Sloveniji radi pozabljamo, da v zamejstvu ni lahko biti Slovenec, ni enako kot tostran meje. Narod brez kulture ne more obstajati. Zato se trudimo, da bi s petjem, folkloro in godbo, pa tudi z zbiranjem narodnega blaga, starih pesmi in običajev vse to lahko prenesli na mlajše rodove in bi se ta narodna dediščina ohranila. Še zlasti zdaj, ko ni več formalne meje," je ob koncu našega obiska poudarila predsednica Kraškega šopka Neda Lah.

Tekst in fotografije

IVAN MERLJAK

Nagrada občinstva komediji Zbeži od žene

Končala so se 20. Novačanova srečanja nepoklicnih gledaliških skupin.

S. Pe., kultura
pon, 26.11.2012, 21:00

Zbeži od žene v izvedbi zamejske dramske skupine iz Štandreža pri Gorici. Foto: Arhiv KUD Zarja Trnovlje

V kulturnem domu KUD Zarje v Trnovljah pri Celju so v soboto zvečer člani domače mladinske skupine z uprizoritvijo **Golega pianista** Matjaža Zupančiča v režiji **Mateje Žvižej** izven konkurence zaokrožili program jubilejnih 20. Novačanovih gledaliških srečanj.

V konkurenci za nagrado občinstva so se letos z uprizoritvami sodobnih komedij predstavile gostujoče ljubiteljske gledališke skupine iz Štandreža pri Gorici, Kranjske Gore, Slovenj Gradca, Ljutomera in z Jesenic.

Z najvišjo povprečno oceno je celjsko občinstvo nagradilo uprizoritev komedije Raya Cooneya **Zbeži od žene** v režiji **Jožeta Hrovata** in v izvedbi dramskega odseka PD Štandrež pri Gorici v Italiji.

Ob okroglem jubileju srečanj nepoklicnih gledališnikov, ki jih dve desetletji zgledno prirejajo člani KUD Zarja Trnovlje, je direktor javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD) **Igor Teršar** izročil posebni priznanji sklada predsedniku gostiteljskega društva Zarja **Urošu Rošerju** ter dolgoletnemu nosilnemu organizatorju srečanj in podpredsedniku društva **Živku Beškovniku**.

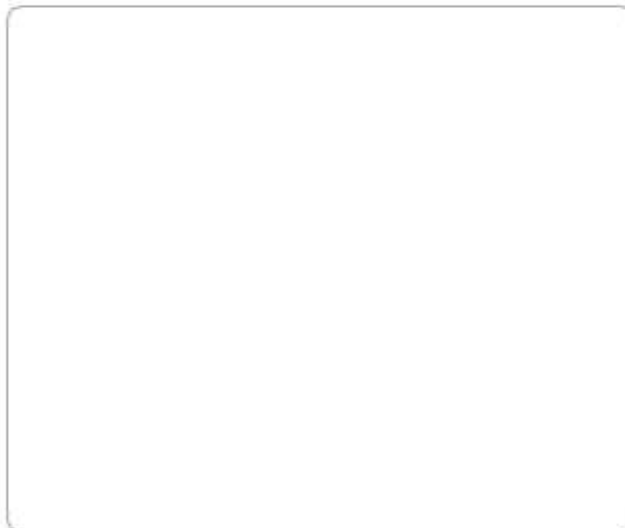
FOTO: Jesensko tihožitje izpod rok amaterskih likovnikov na ogled v Sv. Juriju

Marina Vrtnjak | Sv. Jurij ob Ščavnici, 26.11.2012 ob 8:00

Všeč mi je 2

Včeraj so udeleženci 6. Mini likovne kolonije Pomurja v prostorih kulturno - upravnega središča Sveti Jurij ob Ščavnici pripravili razstavo svojih del na temo »Jesensko tihožitje«.

Jesen nam ponuja pravo bogastvo barv, kar so Olga Antič, Breda Cimerman, Tončka Grum, Darinka Horvat, Albina Kragelj, Danila Krpič, Marija Magdič, Marija Makovecki, Marija Pavlič, Anica Rakuša, Bohumil Ripak, Marija Skledar, Elizabeta Tibaut, Terezija Zdravec, Slavica Zver in Ludvik Žižek ovekovečili z različnimi tehnikami, kot so: svinčnik, lavirana risba, akril, olje.

Kot je o dvodnevnem ustvarjanju zapisal strokovni spremljevalec **Vladimir Potočnik ml.**, so iz realizma prehajali v abstraktno obliko tihožitja in s tem prikazali pestrost in svobodo v načinu razmišljanja in čutenja sveta. Kazalo

Vse zbrane so nagovorili vodja ljutomerske območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti **Mira Rebernik Žižek**, predsednik Likovnega društva Sv. Jurij **Zdravko Patty** in župan **Anton Slana**, ki je razstavo tudi odprl.

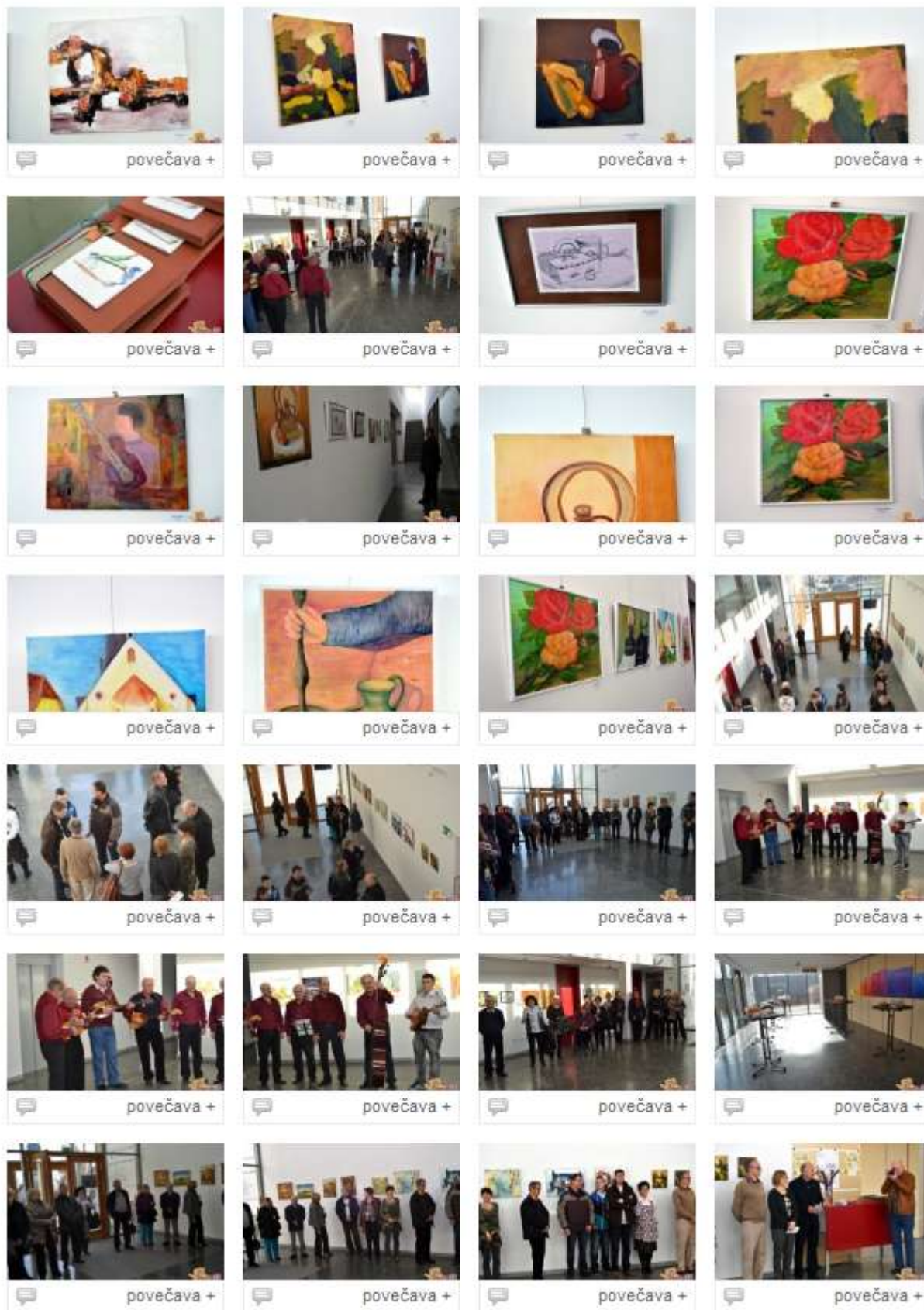

Dogodek so s svojim glasbenim vložkom pospremili tudi Lotmerški tamburaši in kvartet Jeruzalem. Razstava je na ogled do 15. decembra 2012.

Več fotografij v spodnji galeriji...

GALERIJA

ponedeljek, 26. november 2012

O Pribcu brez Pribca

Ko je že kazalo, da je tradicionalnim *Premskim srečanjem* primorskih literatov po 25 [letih](#) pošla sapa, saj so jih morali junija odpovedati, sta Združenje književnikov Primorske in območna izpostava JSKD Ilirska Bistrica vendarle spravila pod streho še eno druženje, tokrat posvečeno Bertu Pribcu.

O Bertu Pribcu so spregovorili Edelman Jurinčič (levo), Helena Škrl, Magdalena Svetina Terčon in Marjan Tomšič

Foto: TOMO ŠAJN

PREM ► Starodavni premški grad, obnovljen in urejen, je v soboto gostil udeležence tradicionalnega druženja primorskih literatov, ki pod imenom *Premška srečanja* vztraja že več kot četr stoletja. Organizacijske in finančne težave so pretile, da bo ta edina literarna akcija širšega značaja v ilirskobistriški občini zamrla. Pa se je le našla volja in nekaj denarja (prireditelj sta finančno podprli občina Ilirska Bistrica in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti), da sta organizatorja, Združenje književnikov Primorske in bistriška območna izpostava JSKD spravila pod streho tudi šestindvajseto srečanje, ki je pritegnilo na Prem spodobno število udeležencev.

Po dopoldanski literarni delavnici z osmimi udeleženci pod mentorstvom **Patricije Dodič**, je popoldanski del ponudil obiskovalcem pestro literarno dogajanje. Osrednji dogodek, poleg pesniškega tekmovanja pod naslovom *Slem Prem*, je bila nedvomno okrogla miza posvečena **Bertu Pribcu**. Ta *Staroselski Istran, Šavrin in Slovenec*, kot so ga poimenovali, je letos prejel najvišje državno priznanje Red za zasluge, kar je bil formalen, ne pa edini povod za razmišljanja o njem in njegovem delu.

Na žalost je bolezen preprečila Pribcu prihod v Brkine, vendar pa so organizatorji, v duhu sodobne tehnologije, poskrbeli, da je bil istrski bard posredno zraven, preko računalniške projekcije pogovora, ki ga je z njim opravila kraška pesnica **Helena Škrl** na pesnikovem domu v Sergaših. Njegovo vedno sveže in neposredno razmišljanje, ki ga je zaključil s pozdravom udeležencem premških srečanj, je bil pravšnji uvod v pogovor.

O Pribčevem življenju in delu so potem zelo poglobljeno, v maniri pravih literarnih esejev, ki bi bili vredni objave, spregovorili najprej Helena Škrl, ki je literata spoznala na predstavitvi njegovega prevoda Kosovela na slovenskem veleposlaništvu v Londonu. Od tedaj se njuno prijateljstvo pogloblja in Helena se je vprašala, da *od kot jemlje, da toliko daje ljudem.*

O Pribčevem življenju in ustvarjanju je spregovoril **Edelman Jurinčič**, njegov prijatelj in kot Bert istrski pesnik in Istran z dušo in telesom. Jurinčič ga je označil za vulkana, ki vedno bruha in oplaja okolje, kot pesnika, *ki se je pojavil kot meteor z drugega planeta in prinesel s seboj druge poglede.*

Magdalena Svetina Terčon, sicer predsednica Združenja literatov Primorske in gonilna sila srečanja, je posvetila svoj prispevek Pribčevemu prevajalskemu delu, predvsem poeziji avstralskih domorodcev in seveda prevodu Kosovelovih pesmi kot krono njegovega prevajanja. Svoje je dodal tudi **Marjan Tomšič**, Pribčev prijatelj in literarni sopotnik pri razkrivanju skrivnostne Istre. Označil ga je kot izjemnega človeka, odprtega in prijaznega do vsega, kar ga obdaja.

V nadaljevanju druženja na premškem gradu so obiskovalci slišali nekaj literarnih izdelkov ustvarjenih na dopoldanskih delavnicah, nato o jubilejni, že dvajseti številki *Stopinj*, glasila Literarnega društva Ilirska Bistrica in se nasmejali ob enodejanki *Ko pride Baltazar* v izvedbi Kraških komedijantov iz Štorij. **TOMO ŠAJN**

Končana jubilejna Novačanova srečanja

Najboljša letošnja predstava je goriška komedija Zbeži od žene

V soboto zvečer so se s predstavo Goli pianist ali Mala nočna muzika v izvedbi domačih gledališčnikov in s podelitvijo nagrad končala 20. Novačanova gledališka srečanja. Zmagovalna predstava letošnjih je komedija Zbeži od žene v izvedbi dramskega odseka slovenskega Prosvetnega društva Štandrež pri Gorici v Italiji. Goričani so tako prejeli posebno plaketo Novačanovih gledaliških srečanj in sliko celjskega slikarja Vlada Geršaka starejšega.

Za zadnji dan letošnjih jubilejnih Novačanovih gledaliških srečanj so v soboto dopoldne pripravili strokovno omizje z naslovom Izzivi sodobnega ljubiteljskega gledališča, namenjeno ljubiteljskim gledališkim ustvarjalcem. Delavnico z enajndvajsetimi ljubiteljskimi gledališčniki je vodil znan gledališki kritik, novinar in publicist **Slavko Pezdír** iz Celja. S predstavo mladih članov KUD Zarja Trnovlje so zvečer na odru kulturnega doma

v Trnovljah v Celju sklenili letošnja srečanja, na katerih se je vse od 19. oktobra ob petkih zvečer zvrstilo pet predstav ljubiteljskih gledališč iz vse Slovenije. Zadnjo predstavo, komedijo absurda Matjaža Zupančiča Goli pianist ali Mala nočna muzika, je odigral domač gledališki ansambel pod režijskim vodstvom **Mateje Žvižej**. Komisija občinstva je za igralca večera izbrala **Tomaža Kranjca** v vlogi golega pianista Adamoviča, ki mu je svoje sliko podaril slikar Matej Čepin iz Celja.

Ob koncu predstave so razglasili najboljšo gostujočo predstavo po oceni občinstva. Najvišjo oceno, 4,91, je dosegla predstava Raya

Cooneyja Zbeži od žene dramskega odseka slovenskega Prosvetnega društva Štandrež pri Gorici v Italiji, ki je s prednostjo štirih stotink točke premagala drugo uvrščeno Partljičevo Čaj za dve, lanskega zmagovalca Gledališča Toneta Čufarja z Jesenic. Letošnja Novačanova gledališka srečanja je zaključil direktor Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti

mag. **Igor Teršar**, ki je za uspešnih dvajset Novačanovih gledaliških srečanj KUD Zarja podelil posebno priznanje, priznanje pa je prejel tudi dolgoleten član KUD Zarja Trnovlje **Živko Beškovnik** za pomemben prispevek k razvoju prepoznavnosti srečanj.

ŠO

Foto: SHERPA

Ob koncu 20. Novačanovih gledaliških srečanj je Igor Teršar (levo) podelil priznanje za uspešno ustvarjanje Novačanovih gledaliških srečanj tudi članu KUD Zarja Trnovlje Živku Beškovniku.

Prizor iz komedije Goli pianist ali Mala nočna muzika v izvedbi KUD Zarja Trnovlje

Datum: 27.11.2012 - Stran: KOROŠKA

Kritično do nasvetov

Sociologinja in filozofinja Renata Salecl na obisku v rodnem Slovenj Gradcu

Karin Potočnik

Renata Salecl (desno) in voditeljica pogovora Gabriela Babnik sta se dotaknili tudi mest družjenja v sodobnem svetu, kjer središča mest izgubljajo pomen v korist nakupovalnih središč.

Da je neskončna izbira le iluzija, s katero nas hromi kapitalizem, je na pogovoru v svojem rodnem mestu Slovenj Gradcu poudarila filozofinja in sociologinja **Renata Salecl**. Z voditeljico, pisateljico **Gabrielo Babnik**, sta se spraševali, kaj vse zapolnjuje prostor "od imeti vse do imeti nič" ter kakšna je alternativa tiraniji izbire. "Nova izbira je 'poenostavi življenje', kar pa je spet nov potrošni objekt," je poudarila Saleclova in podala ameriške primere, ko si ljudje, ki so kupovali preveč, najamejo terapevta, ki jim pomaga zmanjšati število stvari, ki jih ne potrebujejo, kar je označila za novo patologijo. Pogovor s sociologinjo je sodil v sklop Urških sred (Evropska prestolnica kulture 2012) in je v Koroško galerijo likovnih umetnosti pritegnil številne poslušalce, ki so slišali, da potreba po nadzoru in predvidljivosti ter strah pred smrtjo in izničenjem krepijo pozni kapitalizem, kjer sploh na visokih položajih prosperirajo psihotiki.

Saleclova je orisala zgodovinski kontekst ideje izbire, ki se je zarisala z razsvetljenstvom, kjer so opredelili idejo biti "samoustvarjen" (selfmade) in v starih zapisih obstajajo navodila, kako uspeti. V tistih časih se je postavljalo vprašanje, kako preseči razred, v katerem si bil rojen, v kapitalizmu pa je ideja, da revež lahko postane bogataš. "Jezik preživetja je ključen v diskurzu kapitalizma," je pojasnila filozofinja, ki je izpostavila, da če človek uspe, mora skupnosti, iz katere je izšel, nekaj vrniti, zato sama rada predava v domačem kraju.

- Natisni
- Preberi
- Pošlji po mailu
- Dodaj med priljubljene
- PDA / GSM povezava

A A A - Prilagodi pisavo

Ste bili priča dogodku?
Pošljite nam svojo plat zgodbe, morebitne slike, videe...

Imate novico, zgodbo, fotografijo?
Pokličite na brezplačno telefonsko številko

080 98 08

Pridružite se nam
Spremljajte nas

"Zaradi krize se razmišljanje o tem, kam družba gre, ni bistveno spremenilo, ni novih gibanj, ki bi zgrabila množice," je rekla Saleclova, ki si želi kritičnega posameznika. Dotaknili sta se knjig za samopomoč, ob tem je Saleclova poudarila, da veliko gurujev izhaja iz finančnih krogov. "Mnoge knjige zahtevajo, da posameznik sprejme situacijo, v kateri je," je dejala sociologinja in to ponazorila s primerom nekoga, ki ima raka, a se močno identificira z logiko pozitivnega mišljenja, vendar s tem ne more narediti nič.

"Kritični moramo biti do nasvetov," je svetovala Saleclova, ključ za nadaljevanje kapitalizma, kot ga poznamo, je povečevanje tesnobe in občutka krivde, kot delovna sila moraš biti zamenljiv, izgubljaš pomen.

Saleclova je govorila tudi o ljubezni, pravzaprav o moderni ideologiji, ki uči, kako dobiti ljubezen, kako narediti, da bo drugi ljubil tebe, kako ga zmanipulirati, kako ohraniti željo ... Priročniki predvidevajo, da je posameznik dober manipulator, in se ne ukvarjajo s tem, kako drugega ljubiti. "Ideja ljubiti samega sebe je pripeljala do velike osamljenosti," je povedala Saleclova.

Javni sklad za kulturne dejavnosti, območna enota Slovenj Gradec, pripravlja Urškino sredo še v decembru.

Novačanu v slovo, pravljicam v pozdrav

S predstavo domačega gledališkega ansambla KUD Zarja so v Trnovljah minuli konec tedna zaključili jubilejna Novačanova srečanja. Dvajsetič so jih že pripravili v dvorani domačega kulturnega doma, ki jeseni tradicionalno postane središče ljubiteljskih gledališč. Izmed petih tekmovalnih predstav, ki so jih letos ponudili ob vikendih, so občinstvo najbolj prepričali Primorci iz Prosvetnega društva Štandrež pri Gorici v Italiji s predstavo Zbeži od žene. Občinstvo jo je z oceno 4,91 izbralo za najboljšo gostujočo predstavo. Domača, zaključna predstava Goli pianist ali mala

nočna muzika je bila iz tekmovanja izvzeta, so pa izbirali igralca večera. Ta naziv so podelili izvrstnemu mlademu ustvarjalcu **Tomažu Krajncu**, ki je igral vlogo Adamoviča.

Ob zaključku tega mini gledališkega festivala so v Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti Celjane nagradili z dvema posebnima priznanjema. Prvo je dobilo kulturno-umetniško društvo Zarja kot organizator Novačanovih srečanj, drugo pa je šlo v roke podpredsedniku društva **Živku Beškovniku**, ki vrsto let že dela v društvu. Z Novačanovimi srečanji Trnovelčani vsako leto obogatijo kulturno

življenje v mestu, hkrati pa z vsemi gostujočimi društvi sodelujejo po principu recipročnosti. To pomeni, da jim bodo nastope vrnili tako, da se bodo z domačo predstavo odpravili na gostovanja po vsej državi. Ob tem ne bodo pozabili na domačo dvorano v Trnovljah, kjer v prazničnem decembru že napovedujejo premiero otroške gledališke predstave Mali strah Bavbav, pripravili bodo tudi dneve pravljic. Od starega leta se bodo poslovili v svojem stilu, s silvestrsko predstavo komedije Limonada Slovenica, ki bo na sporedu 27. decembra. **(mpi)**

Kritično do nasvetov

Sociologinja in filozofinja Renata Salecl na obisku v rodnem Slovenj Gradcu

KARIN POTOČNIK

Da je neskončna izbira le iluzija, s katero nas hromi kapitalizem, je na pogovoru v svojem rodnem mestu Slovenj Gradcu poudarila filozofinja in sociologinja Renata Salecl. Z voditeljico, pisateljico Gabrielo Babnik, sta se spraševali, kaj vse zapolnjuje prostor "od imeti vse do imeti nič" ter kakšna je alternativa tiraniji izbire. "Nova izbira je 'poenostavi življenje', kar pa je spet nov potrošni objekt," je poudarila Saleclovea in podala ameriške primere, ko si ljudje, ki so kupovali preveč, najamejo terapevta, ki jim pomaga zmanjšati število stvari, ki jih ne potrebujejo, kar je označila za novo patologijo. Pogovor s sociologinjo je sodil v sklop Urškinih sred (Evropska prestolnica kulture 2012) in je v Koroško galerijo likovnih umetnosti pritegnil številne poslušalce, ki so slišali, da potreba po nadzoru in predvidljivosti ter strah pred smrtjo in izničenjem krepijo pozni kapitalizem, kjer sploh na visokih položajih prosperirajo psihotiki.

Saleclovea je orisala zgodovinski kontekst ideje izbire, ki se je zarisala z razsvetljenstvom, kjer so opredelili idejo biti "samoustvarjen" (selfmade) in v starih zapisih obstajajo navodila, kako uspeti. V tistih časih se je postavljalo vprašanje, kako preseči razred, v katerem si bil rojen, v kapitalizmu pa je ideja, da revež lahko postane bogataš. "Jezik preživetja je ključen v diskurzu kapitalizma," je pojasnila filozofinja, ki je izpostavila, da če človek uspe, mora skupnosti, iz katere je izšel,

Renata Salecl (desno) in voditeljica pogovora Gabriela Babnik sta se dotaknili tudi mest družjenja v sodobnem svetu, kjer središča mest izgubljajo pomen v korist naku-povalnih središč. (Karin Potočnik)

nekaj vrniti, zato sama rada predava v domačem kraju.

"Zaradi krize se razmišljanje o tem, kam družba gre, ni bistveno spremenilo, ni novih gibanj, ki bi zagrabila množice," je rekla Saleclovea, ki si želi kritičnega posameznika. Dotaknili sta se knjig za samopomoč, ob tem je Saleclovea poudarila, da veliko gurujev izhaja iz finančnih krogov. "Mnoge knjige zahtevajo, da posameznik sprejme situacijo, v kateri je," je dejala sociologinja in to ponazorila s primerom nekoga, ki ima raka, a se močno identificira z logiko pozitivnega mišljenja, vendar s tem ne more narediti nič.

"Kritični moramo biti do nasvetov," je svetovala Saleclovea, ključ za nada-

ljevanje kapitalizma, kot ga poznamo, je povečevanje tesnobe in občutka krivde, kot delovna sila moraš biti zamenljiv, izgubljaš pomen.

Saleclovea je govorila tudi o ljubezni, pravzaprav o moderni ideologiji, ki uči, kako dobiti ljubezen, kako narediti, da bo drugi ljubil tebe, kako ga zmanipulirati, kako ohraniti željo ... Priročniki predvidevajo, da je posameznik dober manipulator, in se ne ukvarjajo s tem, kako drugega ljubiti. "Ideja ljubiti samega sebe je pripeljala do velike osamljenosti," je povedala Saleclovea.

Javni sklad za kulturne dejavnosti, območna enota Slovenj Gradec, pripravlja Urškino sredo še v decembru.